

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»
ТАДЖИКСЬКИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМ. ШИРИНШО ШОХТЕМУР
(РЕСПУБЛІКА ТАДЖИКИСТАН)
СЛОВАЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА
(СЛОВАЦЬКА РЕСПУБЛІКА)
ЧЕСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ПРИРОДНИЧИХ НАУК (ЧЕХІЯ)
ПОМОРСЬКА АКАДЕМІЯ В СЛУПСЬКУ (ПОЛЬЩА)
ДЕРЖАВНИЙ ДЕНДРОЛОГІЧНИЙ ПАРК «ОЛЕКСАНДРІЯ» НАНУ**

МАТЕРІАЛИ
міжнародної науково-практичної конференції
«ПРІОРИТЕТИ МОДЕРНІЗАЦІЇ АГРАРНОЇ ОСВІТИ
У СУЧАСНИХ УМОВАХ: ВІД ВИТОКІВ
ДО СЬОГОДЕННЯ» ДО 395-РІЧЧЯ ІСТОРІЇ ЗАКЛАДУ
ОСВІТИ ТА 178-Ї РІЧНИЦІ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
НА ТЕРЕНАХ БІЛОЦЕРКІВЩИНИ

24 вересня 2025 року

Біла Церква
2025

Редакційна колегія:

- Олена Шуст**, д-р екон. наук, професор, ректор університету, **голова оргкомітету.**
Ольга Варченко, д-р екон. наук, професор, проректор з наукової та інноваційної діяльності, **заступник голови оргкомітету.**
Тетяна Димань, д-р с.-г. наук, професор, проректор з освітньої, виховної та міжнародної діяльності.
Володимир Недашківський, перший проректор БНАУ, проректор з організаційної роботи, д-р с.-г. наук, професор.
Анатолій Карпенко, проректор з навчально-виробничої діяльності та комплексного розвитку БНАУ, канд. екон. наук.
Тетяна Мазур, директор ППКСВМ, канд. вет. наук.
Юрій Лупенко, директор Національного наукового центру «Інститут аграрної економіки», д-р екон. наук, професор, академік НААНУ.
Ізабелла Ліпінська, PhD, prof. of the UPP Познанського університету наук про життя, Польща.
Кріштіан Ковач, Doctor, Дебреценський університет.
Інгріда Крауцієне, Doctor of Engineering, Каунаський університет прикладних наук, Литва.
Леся Карпук, декан агробіотехнологічного факультету, д-р с.-г. наук, професор БНАУ.
Сергій Мерзлов, декан біолого-технологічного факультету, д-р с.-г. наук, професор БНАУ.
Тарас Царенко, декан факультету ветеринарної медицини, канд. вет. наук, доцент БНАУ.
Олександр Мельниченко, декан екологічного факультету, д-р с.-г. наук, професор БНАУ.
Ігор Паска, декан економічного факультету, д-р екон. наук, професор БНАУ.
Інна Ковальчук, декан соціально-гуманітарного факультету, канд. юрид. наук, доцент БНАУ.
Людмила Мельник, зав. кафедри філософських та політичних наук БНАУ, канд. політ. наук, доцент.
Олександр Ярмола, канд. філос. наук.
Олена Мостипан, начальник редакційно-видавничого відділу БНАУ, д-р філософії з агрономії, доцент, відповідальний секретар.
Ярослав Буртовий, помічник ректора БНАУ.

Відповідальна за випуск – **Мостипан О.В.**, начальник редакційно-видавничого відділу.

«Пріоритети модернізації аграрної освіти у сучасних умовах: від витоків до сьогодення»: матеріали міжнародної науково-практичної конференції, 24 вересня 2025 року. – Біла Церква: БНАУ. – 270 с.

Збірник підготовлено за авторською редакцією доповідей учасників конференції без літературного редагування. Відповідальність за зміст поданих матеріалів та точність наведених даних несуть автори.

Ел. адреса: <http://science.btsau.edu.ua/>

2. Формування негативного ставлення до проявів беззаконня, правопорушень.
3. Виховання почуття громадської відповідальності за свої вчинки, почуття толерантності.
4. Профілактика шкідливих звичок.
5. Розширення і поглиблення правових знань.

Обираючи форми і методи формування правової освіти студентів, враховано особисті чинники, що впливають на формування протиправної поведінки та допомагають визначити її причини: незадоволені потреби, психофізіологічні порушення, педагогічна занедбаність, помилкові переконання, несформовані комунікативні навички, неадекватна самооцінка, низький культурний рівень.

Під час вивчення в коледжі курсу практичного права, роботи психологічної служби, проведення правоосвітніх заходів закладаються основи системи правових знань, поглядів, переконань, формуються навички правомірної поведінки студентів.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Агаркова Н. І. Педагогічні умови забезпечення соціально-правового захисту старшокласників : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.05 “Соціальна педагогіка”. К., 2003. – 21 с.
2. Данильян О. Г. Основи організації та управління правовим вихованням // Правове виховання в сучасній Україні: моногр. / А.П. Гетьман, Л. М. Герасіна, О. Г. Данильян та ін.; за заг. ред. В. Я. Тація, А. П. Гетьмана, О. Г. Данильяна. – Х.: Пра-во, 2013. – С. 159-179.
3. Клімова Г. П. Правове виховання громадян України в сучасних умовах. Вісн. Нац. юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого. Сер.: Філосо., філосо. права, політол., соціол. Х.: Право, 2009. Вип.1. С. 108-114.
4. Мокрогуз О.П. Інноваційні технології у викладанні суспільних дисциплін. – Чернігів. 2004. 58 с.
5. Пометун О.І. Енциклопедія інтерактивного навчання. – Київ. – 2007. – 127 с.
6. Клімова Г. П. Правове виховання громадян України в сучасних умовах. Вісн. Нац. юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого. Сер.: Філосо., філосо. права, політол., соціол. Х.: Право, 2009. Вип.1. С. 108-114.

УДК 81'1:004

ЧЕРНИЦУК Ю.І., старший викладач

Білоцерківський національний аграрний університет

Jjulia28jjulia@gmail.com

ІННОВАЦІЙНІ ПРІОРИТЕТИ РОЗВИТКУ ЛІНГВІСТИКИ В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ

У статті розглянуто та проаналізовано ключові напрями сучасних досліджень, серед яких цифровізація лінгвістичної науки й освіти, вплив штучного інтелекту на мовознавчі практики, міждисциплінарні підходи до вивчення мови, а також завдання збереження та популяризації мовної спадщини.

Ключові слова: лінгвістика, інновації, цифровізація, штучний інтелект, міждисциплінарність, глобалізація.

CHERNYSHCHUK Y., Senior Lecturer

Bila Tserkva National Agrarian University

INNOVATIVE PRIORITIES FOR THE DEVELOPMENT OF LINGUISTICS IN THE MODERN CONTEXT

The article examines and analyzes the key directions of contemporary research, including the digitalization of linguistic science and education, the impact of artificial intelligence on linguistic practices, interdisciplinary approaches to language study, as well as the tasks of preserving and promoting linguistic heritage.

Key words: linguistics, innovation, digitalization, artificial intelligence, interdisciplinarity, globalization.

Інноваційні пріоритети у сфері лінгвістики визначаються кількома ключовими факторами: по-перше, швидким розвитком цифрових технологій, які змінюють методи дослідження та практики викладання; по-друге, потребою збереження та популяризації мовного різноманіття; по-третє, інтеграцією лінгвістики в інші науки, що розширює її дослідницькі горизонти.

1. Цифровізація лінгвістичних досліджень та освіти. Цифрові технології стали основою інноваційних змін у лінгвістиці. У сфері освіти цифровізація проявляється у впровадженні онлайн-курсів, інтерактивних платформ для вивчення мов, використанні

мобільних додатків, які допомагають студентам швидко здобувати практичні мовні навички. Віртуальні лабораторії та онлайн-словники створюють нові можливості для самостійного навчання. Таким чином, цифровізація поєднує традиційні методи з інноваційними, забезпечуючи високу ефективність як наукових досліджень, так і навчального процесу.

2. Штучний інтелект та лінгвістика. Одним із найважливіших інноваційних чинників сьогодення є розвиток штучного інтелекту (ШІ). Його застосування у лінгвістиці охоплює:

- автоматизований переклад (Google Translate, DeepL, ChatGPT);
- системи розпізнавання мовлення (голосові помічники Siri, Alexa);
- обробку природної мови (NLP), що використовується у створенні чат-ботів і систем підтримки користувачів.

Ці технології значно розширюють можливості практичного використання лінгвістичних знань. Водночас виникає проблема: автоматизовані системи ще не здатні адекватно передати культурні, стилістичні та емоційні нюанси мови. Це спонукає до подальших досліджень у галузі когнітивної лінгвістики та семантики, щоб підвищити якість взаємодії між людиною і машиною.

3. Міждисциплінарні підходи. Сучасна лінгвістика не існує у відриві від інших наук. Вона тісно пов'язана з:

- психологією (нейролінгвістика, дослідження когнітивних процесів);
- соціологією (соціолінгвістика, вивчення мовної політики, мовних конфліктів);
- інформатикою (розробка мовних технологій, машинне навчання).

Міждисциплінарність дозволяє по-новому осмислити функції мови та її роль у суспільстві. Наприклад, когнітивна лінгвістика досліджує, як мова відображає структуру людського мислення, тоді як нейролінгвістика зосереджується на тому, як мозок обробляє мовні сигнали. Такі дослідження мають прикладне значення у медицині (лікування афазії), освіті та комунікаційних технологіях.

4. Збереження та популяризація мовної спадщини. У глобалізованому світі відбувається активне поширення англійської мови як міжнародної, проте одночасно зростає ризик зникнення малих мов. За даними ЮНЕСКО, щотижня зникає одна мова.

Важливими інноваційними напрямками є створення:

- електронних словників і корпусів маловідомих мов;
- мультимедійних ресурсів для популяризації мовної культури;
- цифрових архівів, що зберігають аудіо- та відеозаписи носіїв мови.

Ці ініціативи дозволяють не лише зберегти мовне різноманіття, а й зробити його доступним для вивчення у глобальному масштабі.

5. Виклики та перспективи розвитку. Інноваційні пріоритети розвитку лінгвістики формуються під впливом кількох тенденцій:

1. Глобалізація комунікації – зростає роль англійської як *lingua franca*, проте посилюється потреба у збереженні національних мов.

2. Масова цифровізація – створює нові формати текстів (чат-комунікація, мему, візуально-текстові гібриди), які потребують окремого лінгвістичного аналізу.

3. Потреба в нових моделях перекладу – в умовах інтенсивного міжнародного співробітництва важливим є пошук балансів між точністю та швидкістю перекладу.

4. Формування нових наукових парадигм – когнітивний та комунікативний підходи змінюють класичну парадигму лінгвістики, роблячи її більш людиноцентричною.

Інноваційні пріоритети сучасної лінгвістики визначаються тісною взаємодією науки та технологій. Лінгвістика сьогодні є не лише теоретичною дисципліною, а й прикладною наукою, що активно використовується в освіті, медицині, інформаційних технологіях та культурній політиці. Її майбутнє пов'язане з пошуком балансу між традиційними підходами та інноваціями, між збереженням культурної спадщини та розвитком глобальної комунікації.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Chomsky, N. *Language and Mind*. Cambridge: Cambridge University Press, 2021.
2. Widdowson, H. G. *Discourse Analysis*. Oxford: Oxford University Press, 2007.
3. Coulmas, F. *Sociolinguistics: The Study of Speakers' Choices*. Cambridge: Cambridge University Press, 2013.

ЗМІСТ

Панель № 1 ВНЕСОК ВІДОМИХ НАУКОВЦІВ У РОЗВИТОК АГРАРНОЇ НАУКИ

Шемігон О.І., Вихор М.В. Нарис до історії білоцерківського національного аграрного університету: Амосов Олег Юрійович.....	5
Ордіна Л.Л. Науковий внесок Леоніда Шеремета у питання дослідження українського менталітету.....	7
Цехмістренко С.І. Олексій Іванович Кононський як фундатор біохімічної науки, педагог та громадський діяч.....	9
Примак І.Д., Карпук Л.М., Павліченко А.А., Філіпова Л.М., Войтовик М.В., Тітаренко О.С. Глеваський Іван Васильович великий знавець буряківничої галузі, засновник першої в Україні кафедри буряківництва (до 90 річчя з дня народження професора І.В. Глеваського).....	11
Примак І.Д., Карпук Л.М., Єзерковська Л.В., Караульна В.М., Філіпова Л.М., Павліченко А.А., Тітаренко О.С. Внесок Івана Полікарповича Котоврасова в розвиток аграрної науки.....	13
Пахомова А.О. Фундамент аграрної реформи: правова спадщина академіка Сальмана І.Ю.....	14
Панченко Т.В., Городецький О.С. Історія становлення та наукова діяльність кафедри рослинництва Білоцерківського НАУ.....	16
Лозінський М.В., Філіцька О.О. Кафедра генетики, селекції і насінництва сільськогосподарських культур Білоцерківського НАУ: минуле і сучасне.....	18
Бабенко О.І., Ставецька Р.В. Біографія та творчий доробок видатного вченого-селекціонера Рудика Івана Адамовича (1951-2014).....	22
Korotka I. Serhiy Vinogradsky – founder of soil microbiology.....	24
Вихор М.В., Шемігон О.І. В.І. Губенко – відомий вчений, економіст-аграрник.....	25
Пасічник Н.С. Внесок жінок-вчених Білоцерківського національного аграрного університету у розвиток аграрної науки.....	27
Степанчук Л.О. Внесок відомих науковців у розвиток аграрної науки: перспективи удосконалення технології молочних консервів в умовах сьогодення.....	29
Рубленко С.В., Авраменко Н.В., Козій Н.В. Науково-педагогічна діяльність професора Хоменко Віри Семенівни.....	30
Синчак В.П. Постать академіка М. Я. Дем'яненка та його внесок у підготовку фінансистів-аграрників.....	31
Власенко С.А., Івасенко Б.П. Наукова спадщина професора Г.Г. Харути.....	33
Рубленко М.В., Ільніцький М.Г. Внесок академіка Власенка В.М. у розвиток ветеринарної медицини і білоцерківської школи ветеринарних хірургів.....	35
Варченко О.М. Еволюція економічної думки: спадщина академіка А.С. Даниленка в Білоцерківському національному аграрному університеті.....	37
Вовкотруб Н.В., Сахнюк В.В., Тишківський М.Я., Чуб О.В., Мельник А.Ю., Піддубняк О.В., Харченко А.В., Саморай М.М., Білик Б.П., Грицай В.В., Гоцуляк М.М. Академік Володимир Іванович Левченко: життєвий і науковий шлях.....	41
Ланчуковська О.А. Внесок відомих науковців у розвиток ґрунтознавства та гербології.....	45
Ільніцький М.Г., Новак В.П., Бевз О.С., Сокольський В.П., Дудка В.Б. Слово про вчителя. До 120 – річчя від дня народження доктора біологічних наук, професора П.О. Ковальського.....	46
Ярмола О. В., Велика К. І. Білоцерківські трирічні педагогічні курси імені Бориса Грінченка на початку 1920-х років.....	47

Панель №2
СТРАТЕГІЧНІ ПРІОРИТЕТИ РОЗВИТКУ НАУКИ
В УМОВАХ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ

Шевченко А.М. Сучасні підходи до організаційної психології в контексті наукових викликів.....	50
Вуйченко М.А., Яроміч М.М. Проблема управління територіями України під час війни.....	51
Василенко О.І. Траєкторія розвитку вченого: від здобуття освіти до наукового відкриття.....	53
Шиян Д.В. Формування економічної ефективності виробництва сільськогосподарських культур в умовах військового стану.....	55
Лупенко Ю.О., Копитець Н.Г., Волошин В.М. Розвиток тваринництва як стратегічний пріоритет аграрної науки.....	56
Лупенко Ю.О., Копитець Н.Г., Волошин В.М. Ринок м'яса в контексті забезпечення продовольчої безпеки.....	58
Solodka T.M., Opanasiuk D.V., Solodka O.V. Strategic priorities of science development under modern challenges.....	60
Харченко С.І., Петренко О.М. Креативність як вимога професійного зростання.....	61
Батажок С.Г. Стратегічні пріоритети розвитку циркулярної економіки в сучасних умовах.....	62
Марчук В.В., Хом'як О.А. Формування відкритості особистості у процесі вивчення іноземної мови.....	64
Дячук О.В. Стратегія розвитку сучасної форми інтернаціоналізації вищої освіти та науки.....	65
Петренко О.М., Харченко С.І. Коучингові техніки для прийняття рішень як умова професійного зростання.....	67
Біла А.В., Соколов С.А. Інтеграція міжнародного права та електронних доказів у трудових конфліктах: забезпечення права на справедливий суд.....	68
Харчишина О.М., Матвієнко В.М. Стратегічні напрями розвитку науки в умовах глобальних технологічних та соціальних трансформацій.....	71
Резнік В.Г. Німецька філологія у добу цифрової трансформації та міжкультурних викликів: пріоритети розвитку мовної освіти й лінгвістичних досліджень.....	72
Цехмістренко С.І., Бітюцький В.С., Поліщук В.М., Поліщук С.А. Стратегічні пріоритети розвитку хімічної науки в умовах сучасних викликів в Україні.....	74
Хомовий С.М. Бухгалтерські аспекти обліку діяльності підприємств лісової галузі.....	75
Кепко В.М., Кепко О.І. Ключові тенденції підготовки спеціалістів у сфері торгівлі та підприємництва у повоєнний час.....	78
Никоненко О.А. Формування системи інституційного забезпечення системи продовольчої безпеки України.....	79
Малишко І.В. Механізми соціального захисту працівників аграрної сфери: правові аспекти та практичні виклики.....	81
Качан Д.А. Цифровізація наукової інфраструктури як основа стратегічного розвитку.....	82
Ступка В.В. Дослідження системи менеджменту малих сільськогосподарських підприємств.....	84
Григорян Р.Х. Сучасні підходи до дослідження кризових явищ у діяльності сільськогосподарських підприємств.....	87
Капінус Л.В., Семененко К.Ю. Інтеграція нейронаук у поведінковий маркетинг.....	90
Chasov D.P., Beigul V.V., Vashchenko S.O., Somich A.V., Zakharov N.O. Efficiency of auxiliary processes in agriculture as a strategic direction.....	91
Скригун Н.П., Бойко І.А. Пріоритети розвитку науки в харчовій промисловості в умовах сучасних викликів.....	92
Адаменко І.В. Стратегічні напрями розвитку біоінформатики у сільськогосподарських технологіях.....	94

Бацай Р.В. Наукові підходи до дослідження економічної стійкості сільськогосподарських підприємств у сучасних умовах.....	97
Варченко О.О. Обґрунтування підходів до визначення втрат агропродовольства на етапі виробництва.....	100
Деркач О.М. Науковий погляд до ідентифікації видів ризиків у діяльності сільськогосподарських підприємств.....	103
Ревицька У.С., Юхно К.С. Пріоритети розвитку фундаментальних наук та інформаційних технологій в Україні.....	106
Косуліна Н.Г., Косулін С.В. Стратегічні пріоритети розвитку науки в сучасних умовах України.....	108
Іванчук А.В., Філіпова Л.М., Мацкевич В.В. Вплив мінерального балансу на вітрифікацію та морфогенез експлантів <i>Morus alba in vitro</i>	110
Трофимчук М.І. Етика, безпека та відповідальність у розробці та впровадженні штучного інтелекту.....	112
Крячков Д.О., Лень С.Д., Груздєва О.В. Проблеми переробки вторинної сировини у добрива.....	114
Сухецька К.В. Інвестиційна діяльність та esg-пріоритети: науковий підхід до забезпечення стійкості.....	115
Однорог М.А. Основні стратегічні завдання розвитку економічної науки в умовах сучасних трансформацій.....	117
Малоок М.В., Матросов О.С., Кашевський Д.І. Використання інгібіторів нітрифікації для зменшення непродуктивних втрат азоту при вирощуванні картоплі.....	119
Ярчук І.І., Мешко Р.Г. Ефективність використання багатокомпонентних препаратів при вирощуванні пшениці м'якої озимої.....	120
Мицик О.О., Ніколаєв А.О., Звєгінцев О.С. Агроекологічні принципи диференційованого використання схилених земель у Степовій зоні України.....	121
Giedrius Gecevičius. Competitive advantages of clusters as a tool for integrating research organisations and business.....	123
Dileyni Díaz De Oleo, Leticia Chico-Santamarta, Luis Manuel Navas Gracia. Spanish policies related to cluster activity.....	125
Istvan Komlosi. Tools for promoting the development of clusters in Hungary.....	126
Глізнєцова Л.О. Стратегічні пріоритети розвитку освіти в умовах сучасних викликів.....	128
Чернишук Ю.І. Інноваційні пріоритети розвитку лінгвістики в умовах сьогодення.....	130
Мельник Т.В., Ярчук І.І., Любович О.А. Польова схожість насіння кукурудзи залежно від протруйника в умовах низьких температур.....	132
Аргат Я.П. Правоздатність і дієздатність у римському праві: порівняння з сучасними системами.....	133
Козар С.Ф. Стратегічні пріоритети розвитку мікробних технологій для біологічного захисту рослин в умовах сучасних агроекологічних викликів.....	135
Kushvar Mammadova. Azerbaijani policies related to clusters activity.....	137
Рибак Н.О. Посилення ролі освіти в інформаційному суспільстві.....	138
Wiśniewska-Paluszak J. Food cluster of southern greater poland association.....	140
Wiesinger G., Wagner K. Principles of organisation and development of the lower Austria food cluster.....	142
Драган О.О. Фінансові ресурси домогосподарств як драйвер відновлення економіки після кризи.....	144
Вернюк Н.О. Удосконалення антикризового менеджменту аграрних підприємств в умовах воєнного стану.....	146
Комарова Н.В. Інтеграція нейронних мереж у процеси просторового аналізу та картографування.....	148
Карашук О.Г. Стратегічні пріоритети розвитку державного земельного кадастру в Україні в умовах воєнного стану.....	150
Ткаченко К.В., Зубченко В.В. Особливості застосування теорії запланованої	